

U 22/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 12.6.2025

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Hallitusneuvos Ismo Mäenpää

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJÄ MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN AVAAMISESTA JA HALLINNOINNISTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2283 MUUTTAMISESTA**1 Tausta**

Euroopan komissio antoi 15.5.2025 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (COM(2025) 244 final). Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Autonomisia tariffikiintiöitä tarvitaan tietyille tuotteille, kun niiden tuotanto on unionissa riittämätöntä niitä käyttävien tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotuksen nojalla olisi avattava kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja. Asetus (EU) 2021/2283 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.7.2025 alkaen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tarkoitus on avata kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja, häiritsemättä kuitenkaan näiden tuotteiden markkinoita. Euroopan unionin neuvosto antoi 20.12.2021 asetuksen (EU) 2021/2283, jotta kyseisten tuotteiden kysyntä unionissa voitaisiin tyydyttää mahdollisimman suotuisin ehdoin. Ehdotetut toimenpiteet toteutettaisiin Euroopan unionin yhtenäistariiffiin (Taric) puitteissa. Kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta vastaisivat jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Kiintiöt jaettaisiin tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 14.11.2024–24.1.2025 välisenä aikana uudelleen kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat autonomisissa tariffikiintiöissä kannettavia tulleja. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Jäsenvaltiot puolestaan ovat kuulleet asianosaisia teollisuudenaloja, järjestöjä, kauppaa ja muita osallisia sidosryhmiä. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.7.2025 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty 10 hakemusta uusiksi tariffikiintiöiksi ja 5 muutosesitystä voimassa oleviin tariffikiintiöihin.

Tämän uudelleentarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua avata autonomiset tariffikiintiöt seitsemälle uudelle tuotteelle, jota ei tällä hetkellä luetella neuvoston asetuksen (EU) 2021/2283 liitteessä. Lisäksi yhden muun tuotteen osalta on tullut tarpeelliseksi joko muuttaa tavarankuvausta, vahvistaa uusi CN-/Taric-koodi, korottaa tai alentaa alkuperäistä kiintiömäärää, mukauttaa kiintiökautta ja/tai lisätä käyttötarkoituksivaatimus. Liitteestä olisi poistettava kolme tuotetta, joiden tariffikiintiön jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten

etujen mukaista. Selkeyden vuoksi olisi asianmukaista julkaista neuvoston asetuksen (EU) 2021/2283 liitteestä konsolidoitu toisinto, joka korvaa kokonaisuudessaan vanhan liitteen.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia, eikä Suomi vastustanut muiden tekemiä hakemuksia.

Kokouskierroksella keskustelua aiheutti kiintiöt lysiinille, joiden jatkamista komissio vastusti meneillään olevien polkumyyntitutkimusten vuoksi. Suomessa rehuteollisuus käyttää lysiiniä (eläinrehut). Suomi kannatti kiintiöiden jatkamista kuluun vuoden loppuun.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä heinäkuuta 2025.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetusta hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovellettaisi. Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että ehdotetuilla muutoksilla autonomisten tariffikiintiöiden piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Autonomisten tariffikiintiöiden vuoksi tulleja kannettaisiin lisää yhteensä noin 21,9 miljoonaa euroa vuodessa. Myönteinen vaikutus talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi 16,4 miljoonaa euroa vuodessa (75 prosenttia kannettujen tullien kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 15.5.2025. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen kesäkuussa 2025.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 23.5.2025.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.